

неговѣ думы, които си припомняхъ, като че ми притискаха и мя душиха; времето ли, българското министерство ли, дължността му ли, като русеецъ и български министъръ, или тежкостта на мислѣтъ му, кое, и какво бѣ, що ны раздѣляше, не можяхъ да си истѣкувамъ; но оѣщахъ, че нѣщо, като хладно, вѣяше по между ны, което ми отдалечаваше за всегда отъ него. Не искахъ да признаѣ тѣзи хладнинѣ, напомняхъ си всичкото врѣмя на нашето познѣйство, всичкитѣ обстоятелства на свидѣаніята ни въ врѣме на войнѣтъ, и искахъ да разгрѣѣ нашитѣ отношения; но, както никакъ не чяхахъ и не бы трѣбало, оѣстихъ ся за послѣдното му писмо отъ Сан-Отефано до мене въ Сливенъ: когато му пишяхъ та му ся оплакахъ отъ безобразнитѣ грабительства и хищничества на сливенскитѣ по оконаниѣтъ губернаторъ Илишевича, а той ми отговаряше и поучиваше мя, че трѣба да търпимъ, и само да гледамы и да ся учимъ по лека-лека да управлявамы. „Отъ кого“? повыкахъ азъ и сега, както и тогазы, когато бѣхъ приелъ писмото му, „отъ Илишевича“? отъ Батемберга? Тѣзи припомнѣния съвършенно мя разочароваха и охладиха отъ мойтъ, драгийтъ, обичныйтъ нѣкога пълковникъ. Хладныйтъ разсѣдѣкъ ми казваше, или искаше да ми каже, че тѣй върви свѣтътъ, азъ трѣба да ся събразѣ съ него; но не можяхъ никакъ да ся примирѣ съ таквъзъ еднѣкъ мысль: „Никога, никога“ повыкахъ азъ въ леглото си.

Сънътъ побѣгна отъ мене, цѣлѣкъ ноцъ не заспахъ вече, притиснахъ отъ печално и тежно чувство за мойтъ приятель-генералъ. Студената соба сякашъ че увеличаваше мойтъ студеникъ къмъ него. Въ тѣзи размислы, додѣ бѣхъ на леглото, дългата зимна поцъ беше прѣвалила; послѣднитѣ зари на истѣвний мѣсецъ бѣхъ озарили пустата насрѣщъ ми джамия, и дълго още стояхъ будень... Заспалъ ли съмъ, не знаѣ; какво сънувахъ не помнѣ; но, на сънъ ли или на явѣ, знамъ че видѣхъ принцъ Батемберга като караконджо, който ѣздеше Българскитѣ народъ, като вампиръ, който пиеше кръвьтъ на Българитѣ, като мора която беше ма натиснула; но поѣхъ пѣтлыгъ и привидѣнието ся изгуби. Малко подиръ това задрънка камбанътъ на катедралний Софийскый храмъ: румѣкъ ми въ умътъ дѣдо Мелетия, припомнахъ си въ просѣницѣ неговото въ тимпанѣхъ и лицѣхъ ликование, неговото послѣдне разочарование, а под-нататѣкъ... Н. Б. Екзархътъ, неговитѣ распилены молитвы за Българитѣ!